

Викладач: Соха Наталія Володимирівна

Кафедра: соціальної педагогіки та спеціальної освіти (факультет СПП ЗНУ, корпус 8, вул. Гоголя, 118, ауд. 219) E-mail кафедри: socialped@ukr.net

Телефон: 228-76-45 (кафедра)

E-mail: nsokha031@gmail.com

Інші засоби зв'язку: Viber, – 073-417-3445

Telegram – 050-613-86-02

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Логопедичний масаж та артикуляційна гімнастика» є сформування у студентів системи спеціальних знань, вмінь та навичок використання прийомів логопедичного масажу корекційній роботі з дітьми, що мають порушення мовленнєвого розвитку.

Основними завданнями викладання дисципліни «Логопедичний масаж та артикуляційна гімнастика» є:

- уточнити знання студентів щодо анатомії фізіології органів мовлення в нормі та при патології;
- ознайомити з науково-теоретичними основами застосування засобів логопедичної реабілітації у комплексній корекційно-розвитковій роботі з дітьми, що мають порушення мовленнєвого розвитку;
- сформувати практичні навички проведення логопедичного масажу та пасивно-активної артикуляційної гімнастики;
- навчити здійснювати диференційований вибір комплексу масажних рухів в залежності від стану м'язового тону та емоційного стану дитини, що має порушення психомовленнєвого розвитку;
- ознайомити студентів з умовами правильної організації і проведення масажу в логопедичній практиці, методикою логопедичного масажу та технікою його виконання;
- ознайомити студентів із сучасними інноваційними техніками логопедичного масажу та артикуляційної гімнастики для дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку;
- розкрити особливості та закономірності розвитку, а також потенційні можливості усіх категорій дітей, які мають психофізичні порушення, надати інформацію про сучасні методи та прийоми логопедичного масажу та артикуляційної гімнастики для окресленої категорії дітей.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Вибіркова (в межах університету)	
Семестр	7-й	7-й
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість годин	120 год.	
Лекційні заняття	14 год.	
Практичні заняття	28 год.	
Самостійна робота	78 год.	
Консультації	<i>вказати адресу розміщення розкладу проведення консультацій, формат проведення (очно/дистанційно)</i>	
Вид підсумкового семестрового контролю:	іспит	

Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10971
---	---

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
<p>RH2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>RH10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>RH11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку.</p> <p>RH12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку.</p> <p>RH20. Застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>Компетентності:</p> <p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - словесні: лекційні методи(лекція-пояснення, лекція-дискусія, лекція-презентація, із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Canva, Word Art, Jamboard, Mentimeter, PowerPoint – Презентація) тощо); - діалогічні методи (інтерактивні заняття, навчальні дискусії, інтелектуальні розминки, «мозковий штурм», заняття з елементами тренінгу та ін.); - проблемно-пошукові методи (аналіз ситуацій, метод кейсів, обговорення, пошук); - дослідницькі методи (проведення досліджень теоретичного та емпіричного характеру); - самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань. 	<ul style="list-style-type: none"> - тестування; - усні та письмові опитування; - перевірка письмових робіт студентів (есе, довідки, порівняльні характеристики, реферати, тощо); - перевірка доповідей/презентацій, що розкривають певні питання; - перевірка творчих робіт.

<p>СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p> <p>СК-20. Здатність доцільно добирати та застосовувати логопедичні технології для корекції мовленнєвого розвитку осіб з різними нозологіями з урахуванням соціально-педагогічного контексту</p>		
---	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни Змістовий модуль 1.

Змістовий модуль 1. Анатомо-фізіологічні основи логопедичного масажу Тема № 1.

Фізіологічний вплив логопедичного масажу на організм.

Фізіологічний вплив логопедичного масажу на органи та системи. Логопедичний масаж як ефективний засіб логопедичної реабілітації дітей, що мають порушення мовленнєвого та психофізичного розвитку. Фізіологічне обґрунтування застосування логопедичного масажу. Цілі і завдання логопедичного масажу.

Тема № 2. Анатомія і фізіологія органів мовлення в нормі.

Центральний та периферійний відділи мовленнєвого апарату. Анатомія і фізіологія органів артикуляційного апарату.

Тема № 3. Обстеження артикуляційного апарату.

Визначення стану м'язового тону органів артикуляційного апарату. Характеристика порушень м'язового тону.

Змістовий модуль 2. Організація логопедичного масажу та артикуляційної гімнастики в корекційному процесі

Тема № 4. Організація логопедичного масажу та артикуляційної гімнастики в логопедичній практиці.

Час проведення масажу в структурі логопедичного заняття. Дозування та тривалість логопедичного масажу. Положення тіла пацієнта під час проведення логопедичного масажу. Показання та протипоказання до застосування диференційованого логопедичного масажу. Гігієнічні вимоги до проведення логопедичного масажу: організація робочого місця, положення кушетки, інструментальний столик, медичні матеріали та препарати.

Тема № 5. Техніка використання логопедичного масажу

Основні прийоми класичного логопедичного масажу: погладження, розтирання, розминання, вібрація, поколювання, щільне натискання. Методичні вказівки та помилки при їх виконанні. Комплексне використання прийомів логопедичного масажу.

Змістовий модуль 3. Логопедичний масаж та пасивно-активна гімнастика

Тема № 6. Комплекс масажних рухів, спрямованих на розслаблення м'язів артикуляційної мускулатури (за методикою О.О. Дьякової)

Загальні рекомендації до проведення розслаблюючого логопедичного масажу. Техніка масажних рухів. Прийоми пасивної і пасивно-активної гімнастики.

Тема № 7. Комплекс масажних рухів, спрямованих на активізацію м'язів артикуляційної мускулатури (за методикою О.О. Дьякової)

Загальні рекомендації з проведення логопедичного масажу для активізації. Техніка масажних рухів. Прийоми самомасажу.

Змістовий модуль 4. Методики логопедичного масажу та артикуляційної гімнастики Тема № 8.

Інструментальні методи логопедичного впливу
Проведення масажу за допомогою спеціальних інструментів: постановочних зондів, шпательів, зубних щіток, масажерів для язика. Методика зондового масажу О.В. Новікової.

Тема № 9. Методика використання точкового масажу

Прийоми точкового масажу. Методичні вказівки до проведення точкового масажу. Елементи методу метамірної стимуляції Скворцова-Осипенко.

Тема № 10. Пасивно-активна гімнастика м'язів та артикуляційного апарату

Методи і прийоми, які дозволяють активізувати збережені при псевдобульбарній, мозочковій дизартріях мимовільні рухи та перехід їх у довільні оптимальні ігрові прийом

Тема № 11. Використання прийомів самомасажу в логопедичній практиці Використання прийомів самомасажу в структурі групових логопедичних занять. Мета та тривалість процедури самомасажу.

Змістовий модуль 5. Логопедичний масаж та артикуляційна гімнастика при дизартрії та ринолалії

Тема № 12. Специфіка проведення логопедичного масажу та артикуляційної гімнастики при дизартрії.

Діагностичні проби. Диференційоване використання прийомів логопедичного масажу в залежності від форми дизартрії. Етапи логопедичного масажу при ДЦП. Види логопедичного масажу при ДЦП.

Тема № 13. Специфіка проведення логопедичного масажу та логопедичних вправ при ринолалії та порушеннях голосу.

Діагностичні проби. Загальні методичні рекомендації до проведення логопедичного масажу при ринолалії в доопераційний та післяопераційний періоди. Техніка масажних рухів. Використання точкового масажу при проведенні фонаційної гімнастики.

Змістовий модуль 6. Логопедичний масаж та артикуляційна гімнастика при заїканні

Тема № 14. Специфіка проведення логопедичного масажу та артикуляційної гімнастики при заїканні.

Діагностичні проби. Вплив логопедичного масажу на емоційний стан дітей, що заїкаються. Організація логопедичного заняття з дітьми, що заїкаються із включенням прийомів логопедичного масажу.

Тема № 15. Принципи побудови перспективного планування корекційно-розвиткових заходів для дітей, що мають порушення мовленнєвого та психофізичного розвитку.

Принцип комплексності. Принцип врахування індивідуальних особливостей дитини. Принцип диференційованого підходу. Вибір прийомів і методики масажу в залежності від клінічної форми порушення.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Семінарські/ Практичні /Лабораторні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1. Анатомо-фізіологічні основи логопедичного масажу	15		2		4		9		5	10	15
Змістовий модуль 2. Організація логопедичного масажу та артикуляційної гімнастики в корекційному процесі	15		2		4		9		5	10	15
Змістовий модуль 3. Логопедичний масаж та пасивно-активна гімнастика	15		2		4		9		5	10	15
Змістовий	15		2		4		9				

модуль 4 Методики логопедичного масажу та артикуляційної гімнастики											
Змістовий модуль 5 Логопедичний масаж та артикуляційна гімнастика при дизартрії та ринолалії	15		2		6		7				
Змістовий модуль 6 Логопедичний масаж та артикуляційна гімнастика при заїканні	15		4		6		5				
Усього за змістові модулі	90		14		28		48	52	20	40	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30								20	20	40
Загалом	120							100			

7. Види і зміст поточних контрольних заходів.

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – тестування.	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення логопедичного масажу. Розкрийте місце логопедичного масажу в комплексній системі корекційно-педагогічного впливу. 2. Розкрийте фізіологічний вплив логопедичного масажу на організм. 3. Розкрийте цілі і задачі логопедичного масажу. Опишіть етапи логопедичного масажу та їх завдання. 4. Розкрийте будову голови і шиї: кістки черепу, кістки обличчя. 5. Опишіть жувальні м'язи і їх основні функції. 6. Опишіть групу мимічних м'язів і їх основні функції. 7. Розкрийте анатомію і фізіологію артикуляційного апарату; порожнину рота, м'язів губ, щік, м'якого піднебіння, їх функції та іннервацію. 8. Опишіть язик, його відділи, скелетні та власні м'язи язика. 9. Розкрийте зміст попереднього діагностування стану м'язового тону органів артикуляційного апарату (огляд, пальпація, спостереження при виконанні динамічних і статичних вправ). 10. Дайте характеристику порушень стану м'язового тону органів артикуляційного апарату (спастичність, гіпотонія, дистонія). 	Тестування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів.	5

	Практичне завдання: Виготовлення лепбука до теми.	Виготовити леп бук, що відобразатиме теоретичні основи масажу. Форма виконання довільна. Презентується на практичному занятті або розміщується фото виробу на сторінку курсу в Мудл.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: Творчий підхід – 2 Орієнтація у змісті (можливість відповіді на запитання) – 3	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	4			10
2	Теоретичне завдання – тестування.	Питання для підготовки: 1. Дайте визначення логопедичного масажу. 2. Розкрийте місце логопедичного масажу в комплексній системі корекційно-педагогічного впливу. 3. Розкрийте фізіологічний вплив логопедичного масажу на організм. 4. Розкрийте цілі і задачі логопедичного масажу. Опишіть етапи логопедичного масажу та їх завдання. 5. Опишіть правила проведення логопедичного масажу. Розкрийте підготовку дитини до першого сеансу логопедичного масажу. 6. Розкрийте положення тіла під час проведення логопедичного масажу. 7. Опишіть обладнання кабінету для масажу, гігієнічні вимоги до нього. 8. Розкрийте умови проведення масажу: час проведення масажу в структурі логопедичних занять, дозування і тривалість логопедичного масажу.	Тестування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів.	5
		9. Розкрийте показання та протипоказання до застосування логопедичного масажу.		

	Практичне завдання: Основні масажні прийоми, рухи	Продемонструвати основні масажні рухи в ході ділової гри (погладжування, розтирання, розминання, вібрація, поколючування, щільне натискання).	Максимальна кількість балів – 5, які нараховуються за виконання таких частин роботи: 1) повнота відповіді – 3; 2) означення функції кожного прийому – 2.	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	3			10
3	Теоретичне завдання – тестування.	Питання для підготовки: 1. Методичні вказівки до проведення активаційного масажу в логопедичній роботі. 2. Методичні вказівки до проведення масажу для розслаблення в логопедичній роботі.	Тестування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів.	5
	Практичне завдання: Демонстрація комплексів масажних технік.	Продемонструвати техніки: - масажних рухів, спрямованих на розслаблення м'язів шиї, обличчя, жувальних та мимічних м'язів, м'язів губ, язика; - масажних рухів, спрямованих на активізацію м'язів обличчя, жувальних м'язів, м'язів губ, язика, м'якого піднебіння, шиї.	Максимальна кількість балів – 5, які нараховуються за виконання таких частин роботи: 1) повнота відповіді – 2; 2) означення функції кожного прийому – 2; 3) правильна послідовність виконання – 1.	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	4			10

4	Теоретичне завдання – тестування.	<p>Питання для підготовки: Розкрийте метод самомасажу в структурі групових логопедичних занять та методику проведення приймів самомасажу.</p> <p>Розкрийте крапковий масаж, як один із методів рефлекторного впливу. Дайте визначення крапкового масажу, визначте цілі. Дайте методичні вказівки до проведення крапкового масажу. Розкрийте функціональний зв'язок біологічно активних точок з м'язами артикуляційного апарату. Дайте визначення місцезнаходження біологічно активних точок.</p> <p>Розкрийте метод самомасажу в структурі групових логопедичних занять та методику проведення приймів самомасажу.</p>	Тестування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів.	5
	Практичне завдання: Демонстрація комплексів масажних технік.	<p>Продемонструвати техніки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пасивно-активної логопедичної гімнастики; - розслаблюючого та стимулюючого техніки в крапковому масажі; самомасажу; - зондового логопедичного масажу на язиці. 	Максимальна кількість балів – 5, які нараховуються за виконання таких частин роботи: 1) повнота відповіді – 3; 2) означення функції кожного прийому – 2.	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	6			10
5	Теоретичне завдання – тестування.	Питання для підготовки: Дайте характеристику специфічним розладам рухової сфери, що	Тестування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна	5

		<p>впливають на формування мовлення при ДЦП (патологічні оральні і тонічні рефлексі).</p> <p>Опишіть методи і прийоми погашення рефлексів орального автоматизму, патологічних тонічних рефлексів.</p> <p>Розкрийте етапи логопедичного масажу при ДЦП, його задачі.</p> <p>Розкрийте види логопедичного масажу в корекції ДЦП (класичний масаж, масаж по біологічно активним точкам, масаж з елементами метамірної стимуляції).</p> <p>Розкрийте диференційоване використання прийомів логопедичного масажу при ДЦП, використання «рефлекс-забороняючих» позицій при проведенні логопедичного масажу з дітьми, що хворі на ДЦП.</p>	<p>правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів.</p>	
	<p>Практичне завдання: Демонстрація комплексів масажних технік.</p>	<p>Продемонструйте техніки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пасивно-активної гімнастики в корекції ДЦП; - пасивно-активна гімнастику на дистальні відділи; - масаж з елементами метамірної стимуляції; - техніку використання вібромасажерів. 	<p>Максимальна кількість балів - 2, які нараховуються за виконання таких частин роботи:</p> <p>1) повнота відповіді - 1;</p> <p>2) означення функції кожного прийому – 1.</p>	5
<p>Усього за ЗМ 5 контр. заходів</p>	6			10
6	<p>Теоретичне завдання – тестування.</p>	<p>Питання для підготовки:</p>	<p>Тестування передбачає надання відповідей на 10</p>	5

		Загальні методичні рекомендації до проведення логопедичного масажу при ринолалії в доопераційний та післяопераційний періоди. Техніка масажних рухів, спрямованих на активізацію м'язів піднебінної занавіски, піднебінно-язикових та піднебінно-глоткових м'язів. Додаткові методи впливу. Пасивно-активні вправи, які стимулюють роботу піднебінно-глоткових м'язів. Використання точкового масажу при проведенні фонаційної гімнастики.	запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів.	
	Практичне завдання: Демонстрація комплексів масажних технік.	Продемонструйте техніки: - масажних рухів, спрямованих на активізацію м'язів піднебінної занавіски, піднебінно-язикових і піднебінно-глоткових м'язів; - прийомів крапкового масажу при проведенні фонаційної гімнастики.	Максимальна кількість балів - 5, які нараховуються за виконання таких частин роботи: 1) повнота відповіді - 3; 2) означення функції кожного прийому – 2.	5
Усього за ЗМ 6 контр. заходів	4			10
Усього за змістові модулі контр. заходів	12			60

1. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання: тестування	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення логопедичного масажу. Розкрийте місце логопедичного масажу в комплексній системі корекційно-педагогічного впливу. 2. Розкрийте фізіологічний вплив логопедичного масажу на організм. 3. Розкрийте цілі і задачі логопедичного масажу. Опишіть етапи логопедичного масажу та їх завдання. 4. Опишіть види логопедичного масажу: класичний ручний масаж, крапковий, апаратний, зондовий (за методикою Новікової О.В.). 5. Розкрийте будову голови і шиї: кістки черепа, кістки обличчя. 6. Опишіть жувальні м'язи і їх основні функції. 7. Опишіть групу мимічних м'язів і їх основні функції. 8. Розкрийте анатомію і фізіологію артикуляційного апарату; порожнину рота, м'язів губ, щік, м'якого піднебіння, їх функції та іннервацію. 9. Опишіть язик, його відділи, скелетні та власні м'язи язика. 10. Розкрийте зміст попереднього діагностування стану м'язового тону органів артикуляційного апарату (огляд, пальпація, спостереження при виконанні динамічних і статичних вправ). 11. Дайте характеристику порушень стану м'язового тону органів артикуляційного апарату (спастичність, гіпотонія, дистонія). 12. Опишіть правила проведення логопедичного масажу. Розкрийте підготовку дитини до першого сеансу логопедичного масажу. 13. Розкрийте положення тіла під час проведення логопедичного масажу. 14. Опишіть обладнання кабінету для масажу, гігієнічні вимоги до нього. 	Тестування передбачає надання відповідей на 40 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів	20

	<p>15. Розкрийте умови проведення масажу: час проведення масажу в структурі логопедичних занять, дозування і тривалість логопедичного масажу.</p> <p>16. Розкрийте показання та протипоказання до застосування логопедичного масажу.</p> <p>17. Продемонструйте техніку масажних рухів, спрямованих на розслаблення м'язів шиї, обличчя, жувальних та м'язів губ, язика.</p> <p>18. Продемонструйте техніку масажних рухів, спрямованих на активізацію м'язів обличчя, жувальних м'язів, м'язів губ, язика, м'якого піднебіння, шиї.</p> <p>19. Продемонструйте техніку пасивно-активної логопедичної гімнастики, як важливого засобу додаткового впливу.</p> <p>20. Розкрийте метод самомасажу в структурі групових логопедичних занять та методику проведення приймів самомасажу.</p> <p>21. Розкрийте крапковий масаж, як один із методів рефлекторного впливу. Дайте визначення крапкового масажу, визначте цілі. Дайте методичні вказівки до проведення крапкового масажу.</p> <p>22. Розкрийте функціональний зв'язок біологічно активних точок з м'язами артикуляційного апарату. Дайте визначення місцезнаходження біологічно активних точок. Продемонструйте техніку розслаблюючого та стимулюючого техніки в крапковому масажі.</p> <p>23. Дайте характеристику специфічним розладам рухової сфери, що впливають на формування мовлення при ДЦП (патологічні оральні і тонічні рефлекси).</p> <p>24. Опишіть методи і прийоми погашення рефлексів орального автоматизму, патологічних тонічних рефлексів.</p> <p>25. Розкрийте етапи логопедичного масажу при ДЦП, його задачі.</p> <p>26. Розкрийте види логопедичного масажу в корекції ДЦП (класичний масаж, масаж по біологічно активним точкам, масаж з елементами метамірної стимуляції).</p>		
--	---	--	--

		<p>27. Розкрийте диференційоване використання прийомів логопедичного масажу при ДЦП, використання «рефлекс-забороняючих» позицій при проведенні логопедичного масажу з дітьми, що хворі на ДЦП.</p> <p>28. Продемонструйте техніку пасивно-активної гімнастики в корекції ДЦП. Пасивно-активна гімнастика на дистальні відділи, її завдання.</p> <p>29. Дайте загальні рекомендації до проведення логопедичного масажу при ринолалії в постопераційний період.</p> <p>30. Продемонструйте техніку масажних рухів, спрямованих на активізацію м'язів піднебінної занавіски, піднебінно-язикових і піднебінно-глоткових м'язів.</p> <p>31. Розкрийте використання прийомів крапкового масажу при проведенні фонаційної гімнастики.</p> <p>32. Розкрийте вплив логопедичного масажу на емоційний стан осіб, що заїкаються.</p> <p>33. Розкрийте принципи побудови перспективного планування корекційно-розвиткових заходів: принцип комплексності; врахування індивідуальних особливостей дитини; принцип поетапного формування навичок; принцип диференційованого підходу в логопедичній роботі.</p>		
	<p>Практичне завдання</p>	<p>Творче завдання передбачає демонстрацію масажних технік та комплексу артикуляційної гімнастики:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Продемонструйте комплекс масажних рухів, спрямованих на розслаблення м'язів шиї та обличчя. 2. Продемонструйте комплекс масажних рухів, спрямованих на розслаблення жувальних та м'язів м'язів. 3. Продемонструйте комплекс масажних рухів, спрямованих на розслаблення м'язів губ та язика. 4. Продемонструйте комплекс масажних рухів, спрямованих на активізацію м'язів обличчя та жувальних м'язів. 5. Продемонструйте комплекс масажних рухів, спрямованих на активізацію м'язів губ, язика, м'язів піднебіння. 6. Виконайте зондовий масаж язика (зонд № 1). 7. Виконайте зондовий масаж язика (зонд № 2). 8. Виконайте зондовий масаж язика (зонд № 3). 9. Виконайте зондовий масаж язика (зонд № 4). 	<p>Максимальна кількість балів – 20, які нараховуються за виконання таких частин роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> -визначення напрямків роботи – 2 б.; -правильне визначення мети та доцільності завдання – 5 б.; -логічність, послідовність викладення матеріалу – 3 б.; -логічне обґрунтування результатів – 3 б.; 	<p>20</p>

	<p>10. Виконайте зондовий масаж язика (зонд № 5).</p> <p>11. Виконайте зондовий масаж язика (зонд № 6).</p> <p>12. Виконайте зондовий масаж язика (зонд № 7).</p> <p>13. Виконайте зондовий масаж язика (зонд № 8).</p> <p>14. Продемонструйте комплекс масажних рухів, спрямованих на активізацію м'язів піднебінної занавіски, піднебінно-язикових і піднебінно-глоткових м'язів.</p> <p>15. Продемонструйте комплекс логопедичного масажу при заїканні.</p> <p>16. Продемонструйте статичні вправи, що використовуються під час діагностичного обстеження органів артикуляційного апарату.</p> <p>17. Продемонструйте динамічні вправи, що використовуються під час діагностичного обстеження органів артикуляційного апарату.</p> <p>18. Продемонструйте вправи пасивної артикуляційної гімнастики, що використовуються в роботі з дітьми, хворими на церебральний параліч.</p> <p>19. Продемонструйте вправи активної артикуляційної гімнастики, що використовуються в роботі з дітьми, хворими на церебральний параліч.</p> <p>20. Продемонструйте прийоми самомасажу м'язів голови, шиї, обличчя.</p> <p>21. Продемонструйте прийоми самомасажу м'язів язика.</p> <p>22. Продемонструйте 3-4 вправи на розвиток фізіологічного дихання, які використовуються в корекційній роботі з дітьми, що мають церебральний параліч.</p> <p>23. Продемонструйте комплекс масажу по біологічно активних точках (ціль – за вибором).</p> <p>24. Продемонструйте комплекс пасивних та пасивно-активних рухів, що стимулюють роботу піднебінно-глоткових м'язів.</p> <p>25. Продемонструйте комплекс масажу по біологічно-активних точках в поєднанні з фонаційною гімнастикою.</p> <p>26. Продемонструйте кілька вправ перехресного крапкового масажу за методикою К.А.Семенової.</p>	<p>-доцільність запропонованих форм та методів роботи – 5 б.; презентація комплексу під час екзамену – 2б.</p>	
<p>Усього за підсумковий семестровий контроль</p>			<p>40</p>

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	Не зараховано
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)		
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	2 (незадовільно)	

6. Основні навчальні ресурси

Основна:

1. Ласточкіна О. В. Логопедичний масаж: курс лекцій. Навчально- методичний посібник для студентів спеціальності «Корекційна освіта. Логопедія». Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. 80с.
2. Логопедія : підручник / За ред. М. К. Шеремет. Вид. 3-тє, перер. та допов. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. 776 с.
3. Кошелєвський Р. Основи дитячої рефлексотерапії. Тернопіль : Підручники і посібники, 2007. 248 с.
4. Степашко М. В. Масаж і лікувальна фізична культура в медицині: підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2010. 352 с.
5. Шеремет М. К., Боряк О. В. Неврологічні основи логопедії : навч.посіб. Суми : ФОП Цьома С.П., 2016. 252 с.

Додаткова:

1. Вакуленко Л. О. Атлас масажиста. Тернопіль : Укрмедкнига, 2005. 306 с.
2. Вороніна Т., Стеценко І., Мосієнко М. Логопедична робота у дитячому садку. Київ : Шкільний світ, 2011. 120 с.
3. Гаврилова Н. С. Логопедичний масаж, як засіб корекції порушень артикуляційної моторики у дітей. URL: <https://aqce.com.ua/download/publications/177/265.pdf>
4. Заверико Н. В., Москалюк Т. Д. З досвіду використання нетрадиційних видів масажу при корекції анартрії. The 4 th International scientific and practical conference “Modern directions of scientific research development” (September 28-30, 2021) BoScience Publisher, Chicago, USA. 2021. P. 297 – 202.
5. Потапенко О. М. Масаж біологічно активних точок у корекційній роботі логопеда. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія / м-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова.* Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. Вип. 24. С. 190-193.
6. Рібцун Ю. В. Види логопедичного масажу в роботі з дітьми із порушеннями мовленнєвого розвитку. URL: https://lib.iitta.gov.ua/5850/1/%D0%9B%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%BF_%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%B6_%D0%A0%D1%96%D0%B1%D1%86%D1%83%D0%BD.pdf
7. Санс Менгібар Х. М. Дитячий масаж /пер. з ісп. Харків : Фактор, 2011. 160с.
8. Степашко М. В., Сухостат Л. В. Масаж і лікувальна фізкультура в медицині: підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2010. 352 с.
9. Bauman-Waengler J. Articulation and phonology in speech sound disorders. Ocean View School District, Oxnard, California. 2016.
10. Kurtz E. A. Understanding motor skills in children with dyspraxia, ADHD, autism, and other learning disabilities: A guide to improving coordination. Jessica Kingsley Publishers, 2007.

11. Nusser-Müller-Busch R., Gampp Lehmann K. Facial-oral tract therapy (FOTT). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-51637-6>, 2021.
12. Seikel J. A., Drumright D. G., King D. W. Anatomy & physiology for speech, language, and hearing. Cengage Learning, 2015.
13. Whitaker H. A. (ed.). Concise encyclopedia of brain and language. Elsevier, 2010.

Інформаційні джерела:

1. Анатомія людина. URL: <https://anatomia.org.ua/photo/>
2. Артикуляційна гімнастика для малюків. URL: <https://ladonky.rv.ua/artykulyatsijna-gimnastyka-dlya-malyukiv/>
3. Динамічна артикуляційна гімнастика. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=GW1Rpthk1BU>
4. Дихальна гімнастика за авторською методикою О. М. Стрельнікової. Комплекс вправ. URL: http://osvita-mvk.if.ua/content&content_id=1374
5. Літовченко О. В. Патогенетичні механізми заїкання. URL: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2010/6_2010/28.pdf
6. М'язи і фасції голови. діафрагма. URL: <https://anatom.ua/basis/text/all/1-24/>
7. Основи масажу. URL: https://www.researchgate.net/publication/286926694_OSNOVI_MASAZU
8. Язык-Анатом. URL: <https://anatom.ua/basis/text/all/2-4/>

7. Регуляції і політики курсу

Концепція викладання
У даному курсі наша мета – створити комфортне середовище для вашого навчання. Протягом сесії та міжсесійного періоду очікуємо від вас на постійний зворотній зв'язок – будемо раді вашим запитанням, відгукам, критиці та пропозиціям. Передбачається, що наш з вами діалог буде здійснюватися під час аудиторних занять та на платформах Moodle або Zoom, а також додатково ви можете використовувати електронну пошту, Viber, Telegram (номер на сторінці курсу в Moodle).
Під час листування, особливо на початку навчання, вкажіть номер групи та назву дисципліни. І, звичайно, власне ім'я та прізвище. Ваша робоча адреса електронної пошти має містити ваші справжні прізвище та ім'я. Дана вимога пов'язана з великою кількістю студентів, з якими викладач веде листування протягом семестру.
Якщо у вас виникають складнощі при виконанні завдань, обов'язково дайте мені знати, не чекайте кінця семестру).
У кожного завдання передбачено певний дедлайн. Терміни виконання завдань ви побачите на сторінці курсу в Moodle. Якщо ви не встигаєте з поважних причин – ви маєте попередити мене, і ми з вами домовимось про наступний дедлайн. Але не зволікайте, намагайтеся встигати виконувати завдання вчасно, для попередження виникнення ефекту «снігової кулі»)).
При оформленні письмових робіт ви маєте перевірити орфографію та дотримуватись певних вимог щодо оформлення робіт. Означені вимоги ви також знайдете на сторінці курсу в Moodle. При виконанні робіт дотримуйтеся <i>академічної доброчесності</i>
Для успішного навчання, під час аудиторних або віртуальних занять намагайтеся виявляти активність, брати участь в обговоренні проблемних питань; вносьте свої пропозиції та ставте запитання, на які ми спільно знайдемо відповіді!
Під час занять он-лайн мають бути увімкнені екрани. Потурбуйтеся, також, про навушники та мікрофони. Он-лайн заняття проводитимуться на платформі Zoom. Завчасно встановіть означений додаток на ваш пристрій. Бажано використовувати комп'ютер або ноутбук. Посилання на заняття ви будете отримувати на свої електронні адреси або у групи Viber, Telegram.
Деякі завдання передбачають роботу в мікрогрупі. Це може бути від 2 до 5 учасників. Зверніть увагу – склад мікрогруп може бути довільний (за вашим бажанням) та нормований (за призначенням викладача). Під час роботи у мікрогрупі намагайтеся розподіляти обов'язки рівномірно. Доцільно обирати/призначати <i>відповідального</i> за виконання певного завдання. Це дозволить вам навчитись ефективно працювати в команді!
Свої оцінки (бали) ви можете побачити на сторінці курсу в Moodle (на сторінці курсу у вкладці «Цей курс» ви знайдете «Журнал оцінок»). Якщо вам необхідні будуть пояснення – звертайтеся до мене.
Додаткові бали можна отримати за наукову студентську роботу, яка передбачає проведення дослідження у межах тематики курсу та підготовку до публікації у наукових збірках або до участі у конкурсі студентських наукових робіт. Детальніше про наукову роботу можна дізнатися у мене під час консультацій.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.

Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>